

Bijlage 1 Managementsamenvatting SHP 2013-2025

Huisvestingsambitie voor 2025

Het *Strategisch huisvestingsplan 2013-2025 korps Nationale Politie* is ontwikkeld als taakstellend kader voor de realisatie van een passende huisvestingportefeuille ter ondersteuning van de operatiën van het korps Nationale Politie. In dit document zijn de visie en strategie van de korpsleiding op het gebied van huisvesting vastgelegd die leidend zijn bij het afwegen van behoeftes en belangen binnen en buiten het korps. De ambitie voor het korps Nationale Politie op het gebied van huisvesting is het realiseren van een compacte portefeuille ¹die bijdraagt aan:

1. Een efficiënte en effectieve uitvoering van de werkprocessen van de operatiën van de politieorganisatie. Dit uit zich onder meer in de huisvesting van de robuuste basisteams en het geclusterd huisvesten van de medewerkers van de geconcentreerde bedrijfsvoeringsfuncties op drie centrale locaties van het politiedienstencentrum. Ook het inhuizen van de diensten van de landelijke eenheid bij de regionale eenheden is een voorbeeld waarbij huisvesting het werkproces op efficiënte wijze faciliteert.
2. De voorgenomen kostenbesparing die de nieuwe organisatie-inrichting met zich meebrengt. De bundeling van bedrijfsvoeringprocessen bij het korps Nationale Politie is de belangrijkste pijler voor het realiseren van de besparingen van uiteindelijk € 230 mln. euro zoals beschreven in het realisatieplan Nationale Politie (versie 3.0, december 2012). De huisvesting van de politieorganisatie is onderdeel van de bedrijfsvoering en zal o.a. door inrichting van een centrale huisvestingsorganisatie substantieel bijdragen aan de besparing. Op niveau van de huisvestingsportefeuille is kostenbesparing te realiseren door efficiënter gebruik van de beschikbare ruimte. Een manier om dit op lange termijn te bereiken is het uitwerken van een visie op invoering van Het Nieuwe Werken (HNW) in de politieorganisatie. Dit betekent een gebalanceerde afstemming tussen technologische hulpmiddelen voor tijds- en plaatsongebonden werken (o.a. mobiele devices) en het gebruik van de 'traditionele' werkplek in een kantooromgeving. Op de korte termijn wordt optimalisatie van het ruimtegebruik bereikt door de invoering van flexwerken in bestaande gebouwen, waarbij werkplekken door meerdere werknemers gedeeld worden en een normstelling op het vloeroppervlak per werkplek wordt ingevoerd. Het flexwerken is een eerste stap op weg naar het HNW.
3. De aansluiting van de huisvesting op het nieuwe dienstverleningsconcept (multichannel: click-call-face) van het korps Nationale Politie. Dit betekent dat de politiemedewerkers steeds mobieler gaan werken aan veiligheidsvraagstukken en de organisatie digitaal steeds beter bereikbaar wordt. De positie van huisvesting als fysieke publiekslocatie in de dienstverlening naar de burger zal met deze beweging mee ontwikkelen.
4. De bestuurlijke samenwerking met het gezag en de ketenpartners. Er wordt steeds meer samengewerkt door de politie en haar partners in de veiligheidsketen, zoals de ontwikkeling van een multidisciplinaire meldkamerorganisatie richting 2015. Dit heeft ook gevolgen voor de behoefte aan gezamenlijke huisvesting. Ook spelen bestuurlijke afwegingen van gezagsdragers een rol bij afstemmingsvraagstukken zoals de aansluiting van de keuze van hoofdlocaties van de regionale eenheden op de herziening van de gerechtelijke kaart.

In de periode 2013-2015 wordt conform het inrichtingsplan een huisvestingsorganisatie ingericht die bovenstaande ambities zal realiseren door het professioneel en op integere wijze managen van de huisvestingsportefeuille van de politieorganisatie. Dit doet zij onder meer door de portefeuille gereed te maken voor nieuwe werkconcepten in het kader van HNW, door het opstellen van een dispositiestrategie die aansluit bij het absorptievermogen van de vastgoedmarkt, bij bestuurlijke afspraken en door duurzaamheid bij nieuwe huisvesting een belangrijke rol te laten spelen. -
Waakzaam en dienstbaar-

¹ Zie ook de ambitie van kabinet Rutte II m.b.t. Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst, d.d. 14 februari 2011.

Inrichting compacte huisvestingsportefeuille

De compacte huisvestingsportefeuille sluit aan op het dienstverleningsconcept en de werkprocessen van de vier hoofdgebruikers van de politieorganisatie: de korpsleiding en staf korpsleiding, de tien regionale eenheden, de landelijke eenheid en het politiedienstencentrum (hierna: PDC) en bestaat uit vijf deelportefeuilles. In figuur 0.1 is het gebruik van de verschillende huisvestingsfuncties schematisch weergegeven. De aantallen in de figuur verwijzen naar het optimale aantal locaties dat per functies in exploitatie is. De organisatie streeft bijvoorbeeld naar gebruik van 167 teambureaus om het vergelijkbare aantal robuuste basisteams te huisvesten.

Huisvestings- portefeuille Korps Nationale Politie	Deelportefeuilles naar huisvestingstypen																		
Hoofd- gebruiker van huisvesting	1. Bureau- functies		2. Kantoorfuncties			3. Specialistische functies				4. Huisvesting voor nationaal aandachtsgebied					5. Overige huisvestingsfuncties				
	Teambureau	Steunpunt	Hoofdbureau	Districtsbureau	Kantoor	Landelijk operationeel centrum	Levende have	Luchthaven	Waterlocatie/lopstap plaats	Beslaghuis	Cellencomplex	Locatie voor forensische opsporing (FO)	IBT-complex	Operationeel centrum	Korpsgarage	Onderwijs (niet voor Politieacademie)	Opslag	Verkeerscircuit	Overige
Korpsleiding en staf korpsleiding			1										↙						
Regionale eenheid (10x)	167*		10	43		↙				10				10					
Landelijke eenheid				4		1		1		↗	↗		↗	1					
Bedrijfsvoering / Politie Diensten Centrum (PDC)					3								↗						

*

Tijdelijk zijn dependances toegestaan

↗

Betreft mede gebruik van de voorziening

Figuur 0.1. Compacte huisvestingsportefeuille korps Nationale Politie

Indien gekeken wordt naar de behoeftestelling van de eenheden voor 2025 kan geconcludeerd worden dat deze nog niet voldoet aan de in figuur 0.1. geschetste streefportefeuille. In tegenstelling tot de opgenomen doelstelling van 167 teambureaus en geen steunpunten, hebben de eenheden aangegeven in 2025 210 teambureaus en 296 steunpunten benodigd te hebben. Het Strategisch huisvestingsplan beschrijft welke stappen er genomen moeten worden in de periode 2013-2025 om de huisvestingsportefeuille van het korps Nationale Politie te optimaliseren.

Strategische huisvestingskaders 2025

De sturing op de gewenste compacte huisvestingsportefeuille is vormgegeven door het formuleren van strategische kaders op het gebied van huisvesting. Deze kaders zijn als volgt geformuleerd:

- Centrale kaders van de minister van VenJ voor de verdeling van de vijf huisvestingsfuncties van het korps Nationale Politie, in samenhang met de herziening van de gerechtelijke kaart:²
 - Tien hoofdlocaties voor de regionale eenheden (eenheidsleiding en eenheidsstaf) gereed in 2013;
 - Eén hoofdlocatie voor korpsleiding, staf korpsleiding en stafdirecties gereed in 2014;
 - Drie PDC locaties voor geconcentreerde bedrijfsvoeringmedewerkers gereed in 2015;
 - Tien operationele centra (multidisciplinaire operationele centra) gereed in 2015;
 - Tien regionale beslaghuizen op 2 sterren niveau gereed in 2013 en 4 sterren niveau gereed in 2015.³
- Strategische en operationele portefeuillecriteria⁴ verdeeld naar algemene kwantitatieve en kwalitatieve richtlijnen, aangevuld met specificaties naar gebruiker (zie tabel 0.2).

² Bron: kamerbrief minister Opstelten inzake "Locatiebeleid politie, meldkamers, rechtspraak en openbaar ministerie", kenmerk 330721, 14 december

³ Toelichting sterren: één ster is een politiebeslaghuis, twee sterren is een ketenbeslaghuis, drie sterren is een integraal beslaghuis en vier sterren een beslagvoorziening. Bron: Advies inrichting Beslaghuizen, versie 0.97, d.d. november 2012, pagina 3

	Strategische portefeuillecriteria	Operationele portefeuillecriteria
Algemene kwalitatieve criteria	1.1 Maximaal benutten van de bestaande huisvestingsportefeuille 1.2 Eigendom van objecten bij meer dan tien jaar gebruik, huur bij een kortere periode 1.3 Samenwerking met ketenpartners	1.4 Bereikbaarheid, zichtbaarheid en toegankelijkheid 1.5 Maatschappelijk verantwoord ondernemen 1.6 Afgeschermd locaties 1.7 Voldoen aan wet- en regelgeving 1.8 Monumenten
Algemene kwantitatieve criteria	2.1 Gemaximeerde flexfactor van 0,7 2.2 Gemaximeerde werpleknorm van 25 m ² BVO	
Criteria specifiek voor de regionale eenheden	3.1 Robuuste basisteams op één locatie 3.2 Steunpunten beperken 3.3 Districts- en hoofdbureaus 3.4 Staf eenheden 3.5 Diensten geconcentreerd huisvesten	
Criteria specifiek voor de landelijke eenheid	4.1 Drie typen locaties	
Criteria specifiek voor bedrijfsvoering/PDC	5.1 Vestiging van medewerkers PDC geconcentreerd in drie centrale locaties 5.2 Vestiging van medewerkers PDC gedeconcentreerd in hoofdbureaus en districts bureaus	5.3 Uitgangspunten toedeling formatie aan locaties

Tabel 0.2 Portefeuillecriteria huisvesting korps Nationale Politie

Tevens is er een indicatie gegeven van de mogelijke besparing op de huisvestingslasten ten opzichte van de situatie in de jaarrekening 2011, die door het realiseren van de strategische kaders bereikt kan worden vanaf 2025. In potentie kan een netto nominale besparing⁵ tot 2025 van € 280 mln. gerealiseerd worden. Voor de jaren na 2025 bedragen de geraamde jaarlijkse besparingen nominaal € 76,5 mln., de resultaten van deze exercitie zijn verwerkt in de meerjarenbegroting.

Analyse op haalbaarheid strategisch kader op basis van behoeftestelling door eenheden (najaar 2012)

In het najaar van 2012 is aan de eenheden i.o. gevraagd om conform de strategische huisvestingskaders een inrichtingsplan te maken voor de huisvestingsportefeuille 2025. De resultaten van deze behoeftestelling zijn geanalyseerd door toetsing aan de kaders en het berekenen van het bijbehorende financieel resultaat. Bij de behoeftestelling en de analyse van het resultaat lag de scope op de kantoorfuncties, bureaufuncties en specialistische functies (zie figuur 0.1) aangezien deze functies in 2012 totaal ca. 70% van het vloeroppervlak van de vastgoedportefeuille uitmaakte.

Uit de behoeftestelling blijkt dat de eenheden niet overal conform de strategische huisvestingskaders hebben opgegeven, waardoor de gewenste inrichting van de compacte huisvestingsportefeuille in 2025 nog niet bereikt is. Om de gewenste inrichting te realiseren zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk in de vorm van een aantal interventies en zoekgebieden die in de periode 2013-2017, parallel aan uitvoering van het realisatieplan Nationale Politie, doorgevoerd moeten worden. De interventies betreffen maatregelen en acties waarmee de strategische doelstellingen kunnen worden behaald of verbeterd, de zoekgebieden betreffen onderwerpen die nadere analyse vergen en potentieel een extra bijdrage aan de strategische doelstellingen en de financiële taakstelling kunnen leveren.

De voornaamste mismatch tussen het strategisch huisvestingskader en behoeftestelling en de benodigde interventies en zoekgebieden zijn schematisch opgenomen in tabel 0.3 (interventies) en tabel 0.4 (zoekgebieden).

⁴ Portefeuillecriteria d.d. 12 september 2012, vastgesteld door het korpsleidingsoverleg (KLO), d.d. september 2012. De portefeuillecriteria beschrijven kwantitatieve en kwalitatieve richtlijnen voor de inrichting van de huisvestingsportefeuille van het korps Nationale Politie.

⁵ Besparingen minus benodigde investeringen (voor o.a. flexgereed maken en verbouwingen)

Mismatch	Interventie	Toelichting
Bijdrage aan structurele besparing op huisvestingslasten door eenheden varieert tussen de 0% en 54%.	1. Toewerken naar resultaatverbetering eenheden.	Achterblijvende eenheden, met besparingen van 1-3% doorlichten. Maximum in de bandbreedte is 50%.
De eenheden voorzien 210 teambureaus in 2025. Dit leidt tot een overmaat van 43 locaties ten opzichte van het aantal teamgebieden.	2. Aantal teambureaus conform normstelling.	Vasthouden aan en doorvoeren van het uitgangspunt van één teambureau per teamgebied bij de zes eenheden die een overmaat hebben opgegeven.
In de behoeftestelling zijn in totaal 295 steunpunten opgegeven door alle eenheden. Hiervan voldoen 80 niet aan de genormeerde omvang van maximaal twee werkplekken.	3. Aantal steunpunten verminderen.	Geen grote steunpunten met meer dan twee werkplekken als politielocatie hanteren. Hooguit werken met een hardheidsclausule voor bijzondere geografische situaties.
In de behoeftestelling hebben de eenheden de wens geuit om ca. 562.000 m ² BVO (ca. 470 gebouwen) uit exploitatie te nemen om de compacte huisvestingsportefeuille te realiseren. De maatschappelijke positie van de politieorganisatie en de omvang van de opgegeven dispositieportefeuille vormen een risico op het gebied van beheersing.	4. Dispositie-strategie uitwerken.	Een gefaseerde dispositiestrategie uitwerken die rekening houdt met de bestuurlijke context en de directe relatie met de personele reorganisatie.
Bij de opgegeven investeringen ontbreekt aansluiting op de meerjarenbegroting, inpassing binnen de strategische kaders en politiek-bestuurlijke afstemming.	5. Projecten-kalender grote projecten uitwerken en vaststellen.	Grote projecten toetsen aan de vastgestelde huisvestingsambities, de financiële taakstelling en passendheid in het geheel van de huisvestingsportefeuille van het korps Nationale Politie én de strategie voor rijksvastgoed.

Tabel 0.3 Mismatch tussen behoeftestelling en taakstellende strategische kaders, inclusief beoogde interventies

Mismatch	Zoekgebied	Toelichting
De mate van concentratie varieert in de behoeftestelling van tussen één locatie en 14 locaties per eenheid en kan verder geoptimaliseerd worden.	1. Concentreren van regionale en landelijke diensten.	Optimalisatie centralisatie locaties ondersteunende diensten van regionale eenheden. Aansluiting landelijke eenheid op regionale eenheid (bijvoorbeeld DROS – DLOS, DRR – DLR).
Bij de inventarisatie en de analyse van de behoeftestelling in het najaar van 2012 is voornamelijk gekeken naar optimalisatie van het gebruik van huisvestingslocaties binnen de eenheden, niet naar onderlinge samenwerking.	2. Samenwerking over eenheidsgrenzen en districtsgrenzen.	Optimalisatie geografische spreiding van voorzieningen.
Uit de interviews met de aandachtsgebiedhouders binnen de politieorganisatie blijkt dat planvorming gaande is voor samenwerking met ketenpartners.	3. Multidisciplinaire samenwerking c.q. samenwerking met ketenpartners.	Onderzoeken naar pooling van faciliteiten en objecten (o.a. IBT-oefencentra, operationele centra, kantoren, cellencomplexen).
Bij wensen voor nieuwe huisvestingslocaties is geen rekening gehouden met hergebruik van bestaande locaties van andere maatschappelijke organisaties die huisvesting buiten gebruik stellen.	4. Landelijke planning van politielocaties en relaties met rijksvastgoed.	Vanuit meerdere invalshoeken gebruik van locaties afwegen. Betrokkenheid bij overlegorganen, mogelijkheden tot het spotten van kansen door te matchen.

Tabel 0.4 Mismatch tussen behoeftestelling en taakstellende strategische kaders, inclusief beoogde zoekgebieden

Voor de uitvoeringstermijn die is gesteld in het realisatieplan Nationale Politie, 2013-2017, zijn de benodigde acties op het gebied van huisvesting in kaart gebracht in een plateauplanning.

Financieel resultaat

Op basis van de opgave in de behoeftestelling van de eenheden is een financieel resultaat berekend. De bezuinigingsopgave van de, vanuit strategisch oogpunt nog niet geoptimaliseerde, portefeuille is op macroniveau behaald. De doorrekening in de Financiële business case laat zien dat samen met de interventies en zoekgebieden de taakstelling van € 76,5 mln. haalbaar zou moeten kunnen zijn (in bijlage 2 is een nadere uiteenzetting opgenomen).

De vergelijking van de eenheden onderling laat zien dat er sprake is van grote verschillen in de bijdrage aan de besparing, bijvoorbeeld als de huisvestingslasten per fte met elkaar vergeleken worden. Op basis van een interne benchmark zal de situatie per gebruiker aangescherpt moeten worden. Aanscherping van het financiële resultaat is ook voorwaardelijk voor het kunnen opstellen van een realistische investeringsplanning. Door heroverweging van de opgegeven investeringsplannen en inzicht in prioriteiten op bestuurlijk vlak en vanuit de operatiën (met als voornaamste kader de aansluiting bij de personele plaatsing in de periode 2013-2015), kan bepaald worden welke huisvestingsprojecten wanneer gerealiseerd kunnen worden.

Resultaatsverbetering leidt tot aangescherpt Strategisch huisvestingsplan in 2013

De benodigde aanscherping op de behoeftestelling zal in de eerste helft van 2013 gerealiseerd worden door middel van een gespreksronde met de eenheden. In juni 2013 kan dan een verfijning van het Strategisch huisvestingsplan naar een volgende versie plaatsvinden, net als verwerking van het financieel resultaat in de begroting- en het beheersplan 2014-2018. Na vaststelling van de bijgestelde behoeftestelling kunnen er in de tweede helft van 2013 per eenheid operationele schuifplannen worden opgesteld, waarin alle activiteiten ten behoeve van de transitie worden opgenomen. Hier vallen de benodigde verhuisbewegingen, tijdelijk gebruik van locaties, verbouwprogramma en het aan- en afstoten van gebouwen onder. Bij de prioritering en uitvoering van de schuifoperatie is sprake van een afhankelijkheid met het plaatsingsproces en de ambities die zijn beschreven in het realisatieplan.

Randvoorwaarden voor implementatie

Vanwege de maatschappelijke positie van het korps Nationale Politie is het van belang om bij de resultaatsverbetering, uitwerking van de schuifplannen en bij de operationele uitwerking van het strategische huisvestingsplan aansluiting te zoeken bij vastgoedopgaven die op rijksniveau spelen. Ander publieke huisvestingsorganisaties zoals de Rijksgebouwendienst (Rgd), Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB) en de Dienst Vastgoed Defensie (DVD) werken momenteel ook hun strategische vastgoedopgave uit. Zonder coördinatie van planvorming kan de impact van individuele vastgoedbeslissingen groot zijn op regionaal niveau.

In 2013 wordt gestart met sturing op realisatie van de compacte huisvestingsportefeuille van het korps Nationale Politie, terwijl de centrale huisvestingsorganisatie in opbouw is. Dit betekent dat er op het gebied van governance steeds meer verantwoordelijkheden op het gebied van huisvesting op planmatige en beheerste wijze overgaan van de eenheden naar de Directie FM en de PDC Dienst FM, sector Huisvesting. Vanaf de goedkeuring van het *Strategisch huisvestingsplan korps Nationale Politie 2013-2025* door de korpsleiding, is het document het voornaamste kader voor alle organisatieonderdelen die het huisvestingsbeleid binnen het korps Nationale Politie gaan uitvoeren.